

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 24.05.2021

§ 200

Lausunnon antaminen valtionvarainministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta

3436/03.00.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Erityisasiantuntija Päivi Pitkänen p. 044 482 0590

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa lausuntonaan valtiovarainministeriölle perusteluosassa esitetyn lausunnon.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueen ja HUS-yhtymän toiminnan valmisteluun myönnettävästä rahoituksesta.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetussa laissa (jatkossa voimaantulolaki) säädetään hyvinvointialueelle ja HUS-yhtymälle sen toiminnan ja hallinnon käynnistämisestä aiheutuvien kustannusten rahoittamisesta ennen vuotta 2023. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin hyvinvointialueille ja HUS-yhtymän valmistelusta aiheutuvien kustannusten rahoittamiseksi osoitetun valtionavustuksen myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä.

Tausta

Hyvinvointialueesta annetun lain 2 §:ssä tarkoitetut hyvinvointialueet julkisoikeudellisina yhteisöinä perustetaan 1 päivänä heinäkuuta 2021. Tämän ajankohdan ja vuoden 2022 alun välisenä aikana hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttäisi aloitusvaiheessa voimaantulolain 8 §:ssä tarkoitettu väliaikainen valmistelutoimielin ja 1 päivästä maaliskuuta 2022 lukien vaaleilla valittu aluevaltuusto.

Voimaantulolain 15 §:ssä säädetään hyvinvointialueelle sen toiminnan ja hallinnon käynnistämisestä aiheutuvien kustannusten rahoittamisesta ennen vuotta 2023. Toiminnan rahoitus vuosina 2021 ja 2022 perustuu valtion varoista maksettavaan valtionavustukseen. Vuoden 2021 yleisavustus on tarkoitus maksaa hyvinvointialueille voimaantulolain tultua voimaan valtiovarainministeriön päätöksen perusteella. Avustus myönnettäisiin valtion talousarvioon varatun määrärahan puitteissa valtionavustuslain (688/2001) 5 §:n 2 momentin mukaisena yleisavustuksena 1 päivänä heinäkuuta 2021 lukien hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän valmistelusta aiheutuneiden kustannusten kompensoimiseksi.

Lausuntopyyntö on esityslistan liitteenä.

Lahden kaupungin lausunto seuraava:

A) Hyvinvointialueiden valmistelun rahoituksen määräytisperusteet

Lahden kaupunki pitää tärkeänä, että hyvinvointialueille myönnetään niiden toiminnan ja hallinnon käynnistämisen kuluihin yleisavustusta ja että toiminnan rahoitus vuosina 2021 ja 2022 perustuu valtion varoista maksettavaan valtionavustukseen. Rahoituksen määräytisperusteet kohtelevat alueita epätasa-arvoisesti. Avustuksen määräytisperusteista tasasuuruinen erä sekä asukasmäärään perustuva erä ovat hyväksyttäviä. Määräytisperuste että: ”kaksi viidesosaa määrärahasta jaetaan hyvinvointialueen alueella voimaantulon voimaantullessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtäviä järjestävien viranomaisten lukumäärän perusteella” on täysin kestävä peruste huomioiden alueellinen tasa-arvo. Jakoperusteena tämä rankaisee voimakkaasti alueita, joissa kohti sote-uudistuksen tavoitteita on edetty vapaaehtoisten järjestämisvastuiden keskittämisen avulla. Tämä vapaaehtoinen järjestäjien määrän vähentäminen ja sen toteutuksesta aiheutuneet merkittävät integraatiokustannukset on rahoitettu siihen osallistuneiden kuntien keräämillä verovaroilla. Ei voida nähdä oikeudenmukaisena, että tuloksellisesta kehitystyöstä rankaistaan näitä alueita sekä niiden asukkaita ja alueita, jotka eivät ole tehneet tarvittavia rationalisointitoimenpiteitä, palkittaisiin valtion taholta tästä.

B) HUS-yhtymän valmistelun rahoituksen määräytisperusteet

Ei lausuttavaa.

Muut huomiot

Lahden kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että hyvinvointialueiden tasa-arvoinen kohtelu toteutuu uudistuksen kaikissa vaiheissa. Tämä koskee valmisteluvaiheen rahoituksen määräytymistä, pysyvän rahoituksen määräytymistä ja siihen liittyvä siirtymäaikaa. Uudistuksen toteutuksessa tulee pitää kiinni siitä keskeisestä periaatteesta, että sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien kuntayhtymien jäsenkuntien olisi katettava kuntayhtymän taseeseen mahdollisesti kertynyt alijäämä ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle. Tämä kertynyt alijäämä on keräämätöntä verorasitusta kyseisen alueen asukkailta ja mikäli tämän alijäämän siirtyminen on mahdollista kuitata sen siirrolla valtion vastuuksi, on tämä negatiivinen signaali talouttaan vastuullisesti hoitaneille alueille. Alueellisen tasa-arvon säilyminen uudistuksen kaikissa vaiheissa on ensiarvoisen tärkeää uudistuksen edistämiseksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Lausunto lausuntopalvelu.fi 1.6. mennessä